AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2010 / 26 • Aralık 2010

ERMENİSTAN'IN İRAN'A SİLAH SATIŞI

Ömer Engin LÜTEM

WikiLeaks belgeleri içinde Ermenistan yönünden en önemli olanı bu ülkenin İrana silah sattığına dair olanıdır. Buna göre Ermenistan 2003 yılında, kendi ihtiyacı olduğunu belirterek ve bu silahların Ermenistana kalacağını taahhüt ederek Bulgaristandan 1.000 tanksavar roket ve 260 ağır makineli tüfek satın almış ancak bunları hemen İrana satmıştır. 2007 yılında Irakta Şiilere yapılan ve bir Amerikalı askerin ölümüne altısının yaralanmasına neden olan bir saldırı sırasında bu silahların kullanıldığı saptanmıştır. Böylece Ermenistan, dolaylı olarak, Amerikan askerlerinin ölümünden ve yaralanmasından sorumlu hale gelmiştir. Bu sorumlulukta en büyük pay Başkan Sarkisyana düşmektedir. Adı geçen 2003 yılında Ermenistanın Savunma Bakanı idi ve Bulgaristandan silahların alınması ve hemen İrana satılması onun onayı ile olmuştu. 2007 yılında söz konusu silahların Ermenistan tarafından İrana satıldığı ortaya çıkınca, zamanının ABD Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice kendisini bu konuda uyarmış ancak, anlaşılan, Sarkisyan tatmin edici bir cevap vermemişti. Bunun üzerine ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı John D. Negroponte, Erivandaki Amerikan Büyükelçiliği aracılığıyla Sarkisyana bu konuda bir mektup göndermiştir. WikiLeaks tarafından açıklanan belge budur. Negroponte, mektubunda bu olayın ne ABD Hükümeti ne de Kongre tarafından görmezden gelinemeyeceğini, Amerikan kanunlarına göre bu durumda yaptırım uygulanıp uygulanmayacağının saptanması gerektiğini, uygulandığı takdirde yaptırımların Amerikan yardımının kesilmesini ve bazı ihracat kısıtlamalarını içereceğini bildirmiş ve Ermenistan yaptırım uygulanmasını istemiyorsa gelecekte bu tür satışların olmayacağı hakkında inandırıcı deliller sunması gerektiğini ifade ederek Ermenistandan bu konuda yazılı bir belge istemiştir. Bu belge Ermenistan İrana ve teröre bulaşmış diğer devlet ve gruplar için silah sağlama kaynağı olmayacağını bildirecek ve ayrıca silah ithal ve ihraç kontrolü hakkında bazı önlemler almayı kabul edecektir. Bu önlemler arasında Amerikan uzmanlarının haber vermeden Ermenistanda yapacağı kontroller de vardır. Mektup üslup olarak serttir, adeta bir ültimatom havası taşımaktadır. Diğer yandan adı konmadan bir tür aşağılama da içermektedir, zira Negroponte Dışişleri Bakanı Yardımcısıdır, usulen böyle bir mektubun ABD Başkanı tarafından Sarkisyana gönderilmesi gerekmektedir. Sarkisyanın bu mektuba ne cevap verdiği açıklanmamıştır. Ancak Ermenistana bir yaptırım uygulanmamış olması ve iki ülke ilişkilerinde bir sorun görülmemesi Sarkisyanın istenilen yazılı belgeyi verdiğini göstermektedir. Burada ilginç bir nokta ABD hükümetinin bu önemli olayı kendi kamuoyundan ve özellikle Kongreden gizlemiş olmasıdır. ABD Hükümetlerinin Ermenilerin (ve Yahudilerin ve Rumların) yapabilecekleri hataları affetme veya mazur görme kapasitelerinin yüksek olduğu bilinmektedir. Ancak aynı esneklik Kongrede veya

kamuoyunda bulunmayabilir. Nitekim, Temsilciler Meclisinde Ermeni çıkarlarının başlıca savunucusu olan ve ABDnin soykırım iddialarını kabul etmesini öngören H.Res.252 sayılı tasarıyı Meclise sunan Adam Schiff bu olayı çok endişe verici olarak nitelendirmiştir. Buna karşın bir Taşnak kuruluşu olan Amerika Ermeni Milli Komitesi (ANCA) Başkanı Aram Hamparyan bu belgenin soykırım tasarısını engellemesinden kuşku duyduğunu söylemiştir. Diğer büyük bir Ermeni kuruluşu olan Amerika Ermeni Asamblesi (AAA) sözcüsü Van Krikorian aynı mealde konuşmuştur. ABD Temsilciler Meclisinin görev süresi bu ay sonunda dolacak ve yeni Meclis Ocak ayında göreve başlayacaktır. Yukarıda değindiğimiz H. Res.252 kadük olacaktır. ANCAnın Batı ve Doğu yakası başkanları Temsilciler Meclisinin ay sonuna kadar başkanlığını yapacak olan Bayan Nancy Pelosiye 7 Aralıkta bir ortak mektup göndererek söz konusu tasarıyı hemen oylamaya sunmasını istemişlerdir. Kısaca, ortada Amerikan askerlerinin ölmesi ve yaralanması gibi vahim bir olay olmakla beraber, ABDdeki Ermeni kuruluşları bunu önemsememekte ve soykırım tasarısıyla ilgili ısrarlı girişimlerini sürdürmektedirler.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: LÜTEM, Ömer Engin. 2026. "ERMENİSTAN'IN İRAN'A SİLAH SATIŞI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2010 / 26. Aralık 08. Erişim Kasım 22, 2026. https://avim.org.tr/tr/Yorum/ERMENISTAN-IN-IRAN-A-SILAH-SATISI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır